

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Égész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Belga királyi nemzeti csendőrtestület.

Ismerteti: Fischer Ede cs. k. csendőr-magy tanulmánya alapján:
R. L. (Vége).

Az oktatás a következő:

1. *periodus*, negyedik szakasz: a gyalogosi minőségben történő *gyakorlati egyes kiképzés*, gyalogsági gyakorlati szabályzat, svéd gymnastika, tanlovaglás a lovardában.

Elméleti kiképzés: Laktanya- és istálló-szabályzat, fegyverutasítás, fegyelmi szabályok; a csendőrség, rendőrség és bíróság utasításainak alapvonalai.

2. *periodus*: (3. szakasz) a gyakorlati kiképzés azonos a 4. szakaszbeli legénységével.

Elméleti kiképzés: az 1815. év csendőrségi szabályzat, rendőrhatalom és bírósági utasítások a házkutatásról, elfogásról stb., nyomozó szolgálat; aritmetika, francia és flamand-nyelv (nyelvtan és írásbeli feladatok kidolgozása).

3. *periodus*: 2. szakasz.

Gyakorlati kiképzés: szakasz és század gyakorlatok, tüzharc, századlovaglás, svéd torna.

Elméleti kiképzés: Lóisme, gyalogsági és lovassági szabályzat a csendőrhadosztály escadronok számára; mozgósítási utasítás; bírósági és rendőrhatalom utasítások, felderítő és nyomozó szolgálat, kriminalistika; Belgium története (1830-tól napjainkig) és Belgium területi és politikai földrajza.

4. *periodus* 1. szakasz.

Gyakorlati és elméleti kiképzés: mind a három kiképzési időszak anyagának ismétlése; térkepolvasás; krokirozás (vázrajz készítés); gazdaságkezelés, írásbeli jelentések fogalmazása (proces verbal), lóisme, katonai utasítások a nem tényleges legénység nyilvántartására nézve.

Az így kiképzett legénység, mielőtt külső szolgálat teljesítésre beosztatnék, vizgát tesz.

Vulóságos brigadier (egy csendőrbrigade (örs) parancsnoka) csak az a csendőr lehet, aki az erre előírt szó és írásbeli vizgát sikerrel letette. A vizgát anyaga ez:

a) *Általános ismeretek*: Egy-egy írásbeli feladat megoldása francia és flamand nyelven (mondattanig bezárólag); számtanból a négy alapművelet közönséges és tízedes számokkal, hármasszabály, kamatszámítás és egyenletek; Belgium története; Európa földrajza főbb vonásokban, Belgium részletesen.

b) *Katonai tárgyak*:

Írásbelileg: egy katonai jelentés megszerkesztése;

szóbelileg: hadsereg-szervezés; gyalogsági és lovassági szolgálati szabályzat, fegyverutasítás, mozgósítási utasítás, tábori csendőrségi szolgálat, lóisme, a belső- és külsőszolgálatot tartalmazó szabály;

c) Csendőrségi szabály:

Írásbeli: egy feljelentés (proces verbal) megszerkesztése; három a csendőrségi szolgálatra vonatkozó kérdésnek kidolgozása;

szóbeli: csendőrségi szabályzat, politikai, rendőrségi és bírósági törvények és szabályok; a polgári hatóságok szervezése; felderítő és nyomozó szolgálat, kriminalistika.

A vizsga egy a csendőrpáncsnokból, egy alezredestől, egy százados és egy hadnagyból álló bizottság előtt folyik; a kérdések borítékolva vannak s azokat a vizsgázók húzzák ki.

Az örsökön a továbbképzés a szemléltető tisztek és az örsparancsnokok kötelessége. Minden örsön van egy kis könyvtár, amely törvényeket, azután az általános ismereteket és a kriminalistikára vonatkozó könyveket tartalmazza.

A bűnügyi ismeretek gyarapítására, nevezetesen a nyomozó és felderítő szolgálat elsajátítására s a látható és láthatatlan nyomok kikutatása és kezelésére kiváló gond fordítatik.

A mozgósítási század tanszemélyzete tisztekből és altisztekből áll, akiknek az önképzés fejlesztésére minden lehető tanszereget eszközökkel rendelkezésükre.

Különös gondot fordítanak a katonai kiképzésre. Minden csendőr ugyanis mint gyalogos, ugyanis mint lovas tökéletesen ki lesz képezve. Igen nagy súlyt helyeznek a fegyverforgatásban való jártasságra.

A testgyakorlatokra is figyelemmel vannak. Általános-ságban s svéd torna van bevezetve s e célból a mozgósítási századnál egy a legmodernebb szerekkel felszerelt tornaterem áll rendelkezésre.

Bajtársasság, fegyelem ápolása.

Minden nagyobb laktanyában külön casinok és éttermek vannak, külön az altisztek és külön a legénység számára. A laktanyában a legszigorúbban tilos szeszes italt kiszolgáltatni s általános szokás a csendőrségnél alkoholmentes italokat (rendszerint gyümölcsnedveket) inni.

Nagyobb helyiségekben, ahol nagyobb számú legénység állomásozik, étkezdék vannak, amelyek a tisztek ellenőrzése alatt álló külön étkezési bizottság által vezetettek.

A nőtlen legénység közös étkezdét tart fenn: az ételt a csendőrök — felváltva — maguk főzik.

A hazardjáték szigorúan tilos; ellenben a casinokban meg vannak engedve a társasjátékok.

Szolgálaton kívül a csendőr polgári ruhában köteles járni, a melyet sajátjából szerez be.

Bizonyos esetekben, ha a körülmények úgy kívánják, polgári ruhában is teljesíthet szolgálatot a csendőr. E célból igazolvánnyal van ellátva.

Első magyar vill. erőre berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerke-zítője, az Ocskai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

STOWASSER JÁNOS

össes. ur. és királyi udvari szállító, a cs. és kir. k. k. hadsereg, a m. kir.

szereplője és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős el-punktitthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása oleón eszközölktenek. Arjegyzék minden hang-szerről külön küldetik. Magyarországon legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára. 6

A laktanyákban elhelyezett nősök részére teljesen különálló pavillonok állanak rendelkezésre. Ép így külön-külön kertek utaltatnak ki számukra.

Minden laktanyában van egy úgynevezett szolgálati szoba a hol telephon is van. A tisztek részére a lovak beszerzésére egy pótlóvázó szövetkezet szerveztetett, a melynek minden tiszt tagja.

A napisajtóban úgy a tisztek, mint a legénység, csakis a csendőrfőparancsnok engedélyével vehetnek részt.

A tisztek activ és passiv választójoggal bírnak.

Tiszteknek meg van engedve, hogy politikai egyletekbe belépessenek, mindazonáltal távol tartják magukat azoktól.

A legénység a csendőrfőparancsnok engedélyével beléphet a gazdasági egyletekbe.

Tilos a mellékfoglalkozás üzése úgy a csendőrnek, mint hozzátartozójának.

Kivételes esetekre a csendőrfőparancsnok adhat engedélyt.

A csendőr telket és földet abban a katonai kantonban, a melyben szolgálatot teljesít, sem nem vásárolhat, sem nem bérelhet. A csendőr nem váltóképes, viszont nem szabad neki váltóra pénzt kölcsönadni, kivéve az ingatlanra adott kölcsön egy nemét.

Személyi jogügyletekben úgy a tiszt, mint a csendőr a polgári bíróságnak van alárendelve csak úgy, mint bármely más belga állampolgár.

Áttekintés.

A belga csendőrség szervezete lényegében szinte azonos a francia csendőrségével s minden tekintetben igen szerencsésnek jelezhető.

Különösen figyelemreméltó a nagyobb parancsnokságok rendelkezésére álló tartalék, amely a Belgiumban előforduló zavargások al oly kitünő szolgálatokat teljesít, hogy az ottani kormány ezen tartalékoknak lényeges szaporítását vette tervbe.

Igen üdvös és az ottani viszonyoknak megfelelő az az eljárás, hogy hét fön aluli őr s alig van és így a szolgálatra káros és hátrányos calamitásoknak, amelyek a kis létszámú őröknél betegség, fenyegetés, szabadság stb. által előállnak, eleje vétetik.

Az összes őrök egymással és az összes hatóságokkal telephonice össze vannak kötve.

A szakaszparancsnok által szabályozott portyázó szolgálat (két főből álló járőrrel) egyszerű, de igen praktikus. Különösen a több szakaszparancsnok által egyidejűleg elküldött találkozási járőrködes (*Correspondenspatrouille*) vált be. Az ellenőrzés igen szigorú és vagy az őrsparancsnok, vagy automatikusan (írásbeli avisoknak bizonyos meghatározott pontokról az őrre való elküldése) utján történik.

Pogolykiséretet csak annyiban teljesít a csendőrség, hogy a foglyot a járőr a vasuti állomásig kíséri és a bizonyos vonatokhoz csatolt úgynevezett börtönkocsit interuálja. A kocsit a lesz lakatolva s a fogoly további őrzése a vasuti személyzet dolga.

A tiszt vizsga rendkívül szigorú, s a bizottság nemcsak a vizsgázó tudására, hanem társadalmi fellépésére és magatartására is súlyt fektet.

*

Belgium közbiztonsági állapotát rendkívül előnyösen befolyásolja az a körülmény, hogy csendőrségi állományaik egy tekintélyes része lovasitva van.

A sűrűn előforduló munkásmozgalmak ugyanis kiváratossá teszik, hogy nagyobb csendőrtömegek a veszélyeztetett helyekre koncentráltságosan, a mi a lovas legénységgel aránytalanul könnyebben és gyorsabban foganatosítható, mint a gyalogcsendőrséggel, dacára a sűrű vasuti hálózatnak, mert a gyalog legénységnek egyik veszélyeztetett pontról a másikra való örökös ide-oda tolésa rövid időn belül testileg is kifárasztja a legénységet s ez természetesen bénítja cselekvőképességét.

Eltételezve azonban ettől a körülménytől az is beigazolást nyert, hogy Belgiumban a lovas csendőrcsapat megjelenése sokkal hatásosabb benyomást gyakorol a tömegre mint a gyalogcsapat s állítólag még nem volt rá eset, hogy a tömeg a lovascsendőrség cselekvőképességét befolyásolhatta volna. Hozzájárul ehhez, hogy a lovas áttekintése jóval nagyobb mint a gyalogosé s a lovascsendőr rohama a lázongó tömeggel szemben hatályosabb a gyalogság sortüzénél. A tömeg szétszórása is sokkal tökéletesebb s e mellett halálos kimenetelű kardfegyverhasználat, vagy elgázolás a legritkább esetek közé sorolható.

*

Belgium területét tekintve, az ottani csendőrség létszáma viszonylagosan elegendőnek látszik; de csak *viszonylagosan*, mert az ország népessége oly sűrű, hogy a kormány a jelenlegi létszámot nem tartja elegendőnek s tetemes létszámszaporítás tervével foglalkozik.

*

Úgy a tisztakar, mint a legénység odaadón, kedvvel teljesíti nehéz szolgálatát s az a tudat, hogy testületük kiváltságos tekintélynek örvend, előnyösen befolyásolja működésüket.

*

Igen jónak és a legénységre előnyös hatásának bizonyult az altiszti és legénységi casinók rendszeresítése. Amellett hogy ezen intézmény ápolja és fenn tartja a bajtársiasságot, visszatartja a korecsmái látogatástól. Ugyancsak nagyon jó a szeszital élvezetére vonatkozó tilalom, a mely drákói szigorral hajtatik végre s az ittasság a lehető legritkább esetek közé tartozik.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A „Pester Lloyd» egy száma, mint bünyjel.

Irta: — y — c.

— Úgy hiszem ezzel végeztünk — mondotta Kovács őrmester másodaltisztségének rideg hivatalos arczkifejezéssel, majd barátságosan hozzátette: Kivánom, Mészáros, hogy minden baj nélkül úszza meg azt a két hetet, a mig szabadságon leszek!

Mészáros őrvezető, ha tehette volna, lehetőleg még katonásabb állást foglalt volna el, így azonban, mert ugyis szabályos *nygyász*-ban állott, megelégedett azzal, hogy vállalt még jobban hátra szorítsa, fejét pedig, a megértés jeléül, egy vonallal feljebb emelje.

— Az esti vonattal indulok — folytatta az őrmester — ha addig valami történnék... »

Ebben a pillanatban durva kopogás szakította félbe a bucsú — kioktatást, s az őrroda ajtaja nyomban zajo-

Ha fáj a feje⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmarkacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ara K 1,20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

san kinyílt, hogy helyet adjon egy testes, szürkülő fejű földmivesnek.

— Adjon Isten, őrmester úr!

— Hozta Isten, Péter bátyám! — üdvözölte az őrmester és kezét nyújtotta az érkezőnek, azután várakozó arccal tette hozzá: Mi jó szél hozta erre esküdt uramat?

— Hát őrmester úr — felelte elég szűkszavúan az esküdt — egy kis baj van a faluban. A bíró úr küldött, jelentsem az uraknak. Sokat magam sem tudok róla, csak annyit a mennyit rám bízta: valami halott gye- reket találtak a juhászok, valahol az alsó réten, a Bara- patak partján.

Kovács őrmester egy pár kérdést intézett az esküdt- höz, mert a híradást kissé soványnak találta, de miha- mar meggyőződést szerzett arról, hogy az esküdt egye- bet, mint a mit elmondott, az esetről nem tud.

Mészáros őrsvezető érdeklődő tekintettel figyelt az ör- mesterre, mintegy várva annak rendelkezéseit, hiszen a fennforgó viszonyok között sejtette, hogy azok őt fog- ják érinteni s az őrmester tényleg őt utasította, hogy másodmagával szerezzen fel az ügy nyomozására.

— Magam nem mehetek — magyarázta — mert még a familiával esomagolnom is kell; na meg — mosoly- gott hajsza alá — hátha szép eredményt ér el, minek álljam útját az érdemszerzésnek. Különb is, — végezte be, — délig talán már tisztábban látunk, jelentse akkor a fejleményeket!

Kovács őrmester ezzel magánlakására ment, a járőr pedig az esküdt kíséretében, alig néhány porcz mulva már elhagyta a laktanyát. Délig még jó néhány óra állott rendelkezésre, Mészáros ezt jól ki akarta hasz- nálni, hogy délre minél alaposabb jelentést tehessen, ha lehet, tiszta eredményt mutathasson fel.

Harangkondulásra vonult be a járőr a laktanyába. Kovács őrmester már várta őket az irodában. Mészáros őrsvezető szabályszerűen jelentette bevonulásukat, s azt — és dicséretére mondva: leplezetlenül, — hogy a gyermek- hulla ügyében eredményt nem ért el, sőt még csak tám- pontokat sem talált a nyomozás folytatására. S bizony jelentését arca, mely a tökéletes reménytelenség vilá- gos képét mutatta, csak megerősítette.

— Hát már megint elkedvetlenedett? — kérdi az ör- mester, azután buzdítóan tette hozzá: — Ismerek én, Mészáros, jó szeme van, bizonyára sok mindent látott, csak összeilleszteni nem tudja. Mondja el csak részle- tesen, mit talált a helyszínén, hátha pótnyomozás nél- kül utbaigazíthatom.

— Őrmester úrnak alázatosan jelentem — kezdte meg jelentését Mészáros — az esküdt jelentése való. Az alsó réten, a községtől mintegy 3000 lépésre, ép a patak könyökénél, egy gyermek hullája fekszik. Enyhe lejtőjű és finoman homokos helyen, a víztől 12 lépésre. a partra merőleges irányban egy kiesiny gödröskébe van szinte beleágyazva. Innen, tehát a gödröskétől a víz tükreig egy többé-kevésbé mély, bizonytalan irányu, határozatlan szelű, de azért mindenütt élesen felismer- hető barázda vezet. Olyan ez, mintha a hullát végig vonszolták volna a fővényen s a barázdát ez írta volna le.

— De ellentmond onneka feltevésnek több körülmény, többek között az is, hogy lépés nyomát, vagy azok el- tüntetésére való kísérlet nyomát felfedezni sehog sem bírtam.

— Várjon csak, Mészáros — szól közbe az őrmester — a víztől a hulláig vonszolás nyomát találta, lépés nyoma

pedig nincsen; hiszen elbízom, hogy jól megnézte a dolgot, de valamiképen mégis csak téved. Ha másnak lépteit nem is fedezhette fel, a hullát felfedező lépé- seinek nyomát a homok bizonyára megőrizte, ezeket sem találta meg?

— De igen — felelte az őrsvezető — csakhogy a ju- hász, a ki elsőnek találta meg a hullát, Szorcsik István, kutyáinak nyugtalan viselkedése által lett figyelmesé, s így már óvatosan ment oda. Jó távolról észrevette a hullát. Közel se ment abhoz, hanem kutyái jól össze- járták a homokot a hulla körül, míg vissza bírta őket hivni.

— Nem képzelhető-e, — kérdezte most elgondolkozva az őrmester — hogy a hullát a víz árja hozta, sodorta a partra s a kutyák vonszolták a fővényre?

— Ez volt az én első gondolatom is — járult hozzá Mészáros — csakhogy a hulla állapota ezt kizárja. Semmi nyoma annak, hogy vízben lett volna. Az egé- szen bizonyos, hogy hosszabb ideig vízben nem volt, de véleményem szerint még rövidebb ideig sem lehetett a patakban. A hullán ugyanis, különösen a czombok és karok bajlataiban sárgás-barna foltok vannak, nem tudom ugyan, hogy mit jelenthetnek, mert előbb hulla- foltoknak néztem őket, de aztán láttam, hogy olyanok, mint valami vastag festék, már pedig ezeket a víz le- mosta volna.

Egy kis szünet után, midőn látta, hogy az őrmester nem akarja megszakítani, folytatta:

— A hulla különben anyaszüzmeztelen, alig lehet pár napos. Hátán fekszik, fejfel a pataknak. Nyaka és a hasa borzalmasan össze van marozangolva. Tátongó sebek vannak ezeken; mintha husrészek kiszakítása által ke- letkeztek volna. A hullát nem érintettem, lebet, hogy a hátán is sérülések vannak. Legkülönösebb azonban az, hogy ezeknek a kiterjedt sérüléseknek megfelelő vér- nyomokat sehol sem találtam, még a sebekben sincs lé- nyegesebb vér, inkább valami savós váladék.

— A kutyákat nem vette figyelembe — vetette közbe az őrmester — hátha azok marozangolták szét a hul- lát, nyalták fel a vért...

— Lehetséges, — engedte meg az őrsvezető — de ha úgyis volna, nem sokat segít rajtam.

— Ebben igaza van — folytatta Kovács — s az eset kezd érdekes lenni. S kit kérdezett már ki? — kérdi azután némi gondolkodás után.

— Űgyszólván seukit — hangzott a felelet — Szorcsik az egyetlen tanum, ez a juhász ott éjjelezett a legelőn. Kutyái a legcsendesebben viselkedtek hajnalig. Senki jötté-menté nem jeleztek. Virradatkor kezdtek nyug- talankodni; vonitva rohantak le a patakhoz, s mert marakodtak, ő is lement, így találta meg a gyermeket. Magával hívta a kutyákat s a község felé hajtotta nyá- ját, hogy a község házára izenjen, mert etájt senki sem járt a réten. Mást ki sem kérdeztem, — fejezte be rös- telkedve Mészáros és mintegy mentegőtődzve tette hozzá — idöm sem volt.

Ha valaki megfigyelte volna Kovács őrmestert, az lát- hatta volna, mint árul el, arca fokozódó érdeklődést, mint vesz rajta erőt valami különös izgalom; az eset láthatóan felkeltette érdeklődését és mint megoldásra váró méltó feladat szintén kihívni látszott őt.

— Menjünk, egy falatot eszem, kapja be maga is az ebédet, megnézem a helyszínét. — határozta gyorsan — sürgönyözt-e már a bíróságnak? — kérdezte még, s az őrsvezető igenlő feleletét alig bovárva, már lakására sietett.

BUTOR

késszűrésért v. részletfizetésre legintányosabb áron
EBRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRÜT 8. SZ.

13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

Egy negyed óra sem telt el és már megint útban volt a járőr az alsó rét felé, de már akkor Kovács őrmester is velük tartott.

A bulla mellett két embert találtak, kikre Mészáros a bulla megőrzését bizta volt. Az egyiket már ismerjük: Péter esküdt, a másik a községi éjjeli őr: Tót.

Az őrmesternek igaza volt, a midőn jószeműnek mondta helyettesét. Legalább a helyszin állapota igazolta azt. Mindent változatlanul s úgy találtak, mikép azt Mészáros leirta.

Még a már megejtett helyszini szemle sem idézett elő zavart okozó változásokat, mert Mészáros igen ötletesen oldotta meg a feladatot, a mennyiben deszkaszalakat hozatott volt s azokról közelítette meg a hullát.

Bármennyire tudta is Kovács, hogy helyettesének jó szeme van, maga is részletesen megnézett mindent. E tekintetben bizalmatlan volt és csak a saját szemében bízott meg. Különösen a bullán levő foltokat, a sérüléseket s a gödröcskét, melyben a bulla feküdt, nézte meg behatóan. Ezek megvizsgálásánál, úgy látszik, még két szemében sem bízott, mert azokat még kézi nagyítójával is felfegyverezte.

Mészáros őrsvezető, a ki az őrmester minden mozdulatát megfigyelte, azt vélte látni, hogy az nem nagy elégedettséggel hagyta abba a bulla vizsgálatát, de annak további eljárása is arra mutatott, hogy a szemle eddigi eredménye ki nem elégíti. Lassu lépésekkel, a földre szegzett szemekkel járt körbe, csigavonalban mindinkább eltávolodva a bullától. Nyilvánvaló volt, hogy a távolabbi környezetet is megnézi. Bizony, az őrsvezető lelkiismeretfurdalást érezve, féltékeny szemekkel követte és még tekintete is elborult egy kissé, a mint látta, hogy az őrmester vizsgálatás közben megáll, lehajlik, valamit felvesz, gondosan megnéz, összehajt.

Ugyan mi lehet az? Talán az a darab rongy papiros? Hát igen, délelőtt ő is látta, akkor még valamivel közelebb is lehetett; de mi összefüggés lehet egy csecsemőhulla, s egy újságpapír között?

Nem töprenghetett soká, mert néhány pillanat múlva az őrmester előtte állt.

— No — mondotta, s bár elégütség sugárzott szemeiből, igyekezett változatlan lelkiállapotot mutatni — itt már nincsen semmi keresni valónk. Nézzünk másfelé, hátha másutt találunk valamit.

— Esküdt uram, — fordult azután Péterhez — itt maradhat-e Tóttal a bullánál? Tudja, a bíróság legfeljebb holnap nézheti meg, addig ezt a gyereket itt őrizni kell.

Tót éjjeli őr, a midőn szóba került, feszengeni kezdett, s felkelve mondta: Őrmester úr, amondó vagyok, elmehetnék tán haza; éjjel a falut őriztem, tegnap óta

meg otthon sem voltam, mert ide kiharancsoltak; nem szeretnék csak holnapra bazavetődni.

— Igaza van Tót — tréfált vele az őrmester — a falu sem lehet el az őrzés nélkül; no hiszen szépen is őrizte azt éjjel, hogy idecseppent hire-tudta nélkül ez a gyerek.

— De már őrmester úr — szabódik a vén éjjeli őr — nem is történt ez az igazakkal, úgy éljek, nem való ez a faluba. Oly csönd volt az éjje, egyetlenegy teremtettt lélekkel találkoztam hajnalig, azt is a falu felvégén, a kastélynál láttam.

— Ugyan — biztatja az őrmester, mert az volt az elve, hogy mindent meg kell hallgatni, s hogy folytatásra késztesse, serkentőleg veti oda — biztosan megint a bérlők kocsisával együtt ittak s dülöngéltek a kastélyig.

— Ejnye őrmester ur, egyszer volt csak ilyesmi — vonakodik az — valami szép kisasszony volt inkább, a német frajla. Oly rosszul volt szegény, úgy támogatam be a kapun; azt mondta, sétált, mert fájt a feje. Igaza is lehetett.

— Aztán hány óra felé járt arra — kérdi felvillanyozva az őrmester s orrlyukai, mint a vadat szimatoló vizsláé, kitágultak.

— Hát ép akkor fujtam el az egyet. — Ezt mondván, „Isten áldja meg”-gel elbaktatott.

Kovács őrmester alig viszonzta a köszöntést, gondolataiba elmerülve ment le a patak partjához s ott lehorogaszott fővel megállt. Szórakozottan papírdarabokat dobált a vízbe.

Mészáros némi elégtétellel nézett parancsnoka után. Hm! — gondolta magában — úgy látom, az újságlap mégsem lehet a titok nyitja.

Merengéséből az őrmester szava riasztotta fel:

— Mészáros, adja ide az őrs térképét!

Ez szolgálatkész gyorsasággal nyitotta fel az őrzési táskát és néhány lépéssel az őrmester mellett termett, átnyujtva neki az őrs térvázlatát.

Kovács csak egy pillantást vetett abba és visszadván, mondta:

— Több dolgunk itt most már igazán nincsen! Istvánfi csendőr Péter esküdttel a hulla megőrzésére ittmarad, mi pedig siessünk, tudja, hogy el kell utaznom, addig biztosat szeretnék tudni. Isten vele — szolt vissza az esküdtnek, a ki tiszteletteljesen köszöntötte s azután sietve indult el a patak mellett a falu felé; az őrsvezető alig volt képes vele lépést tartani. Bizony ez nem volt portyázó lépés s mire elérték a falut, az őrsvezető már szívesen pihent volna, de innen számítva sietésük már nem is tartott soká. Az őrmester, úgy látszik, csak a falu felső végére igyekezett.

E tájt, a pataktól néhány lépésnyire épült a már

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Elfogadunk betéteket akarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünkben, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Olytakarékbetéti után, melynek a hitevé az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5½% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire. Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutónyos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és choquek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

A május tizenharmadiki orkán pusztításai Erdélyben. — Bálványosváraíja község.

emlegetett kastély, melyben most nem az uraság, hanem az uradalom hérlője lakik.

Az őrmester itt már meglassította lépteit, majd lépésről-lépésre megállva haladt csak tovább. Keresett valamit.

Mészáros is a földre tekintgetett s anélkül, hogy tisztában lett volna, mit keres az őrmester, önkéntelenül is, kutatáshoz szokott szemmel vizsgálta a földet.

Igy érkezett fel a kastélyllyal egy vonalra.

A patak partja itt már nem lapos, mint az alsó réten, ritkás füvel volt horitva, s a gyeptet csak egy gyalog-ösvény szakította meg kopárságával. Ezt a kastélyhelic használták vizhordás alkalmával.

— Őrmester ur — kiáltott fel egyszerre az örsvezető — ez alighanem vér.

— Hol van? hiszen azt keresem — örvendezett az s oda fordulva, a megjelölt hely fölé hajolt.

A gyeptentos ösvényen, melyen sűrű lépésnyomok is látszóttak, a szerenés véletlen által megkímélve tényleg véreseppet látott. Mint határozatlan alakú piszkosbarna foltok ütöttek el a homokos talaj szürkés-sárga alapszínétől. Megszámlálta őket; csak három csepp volt; egy vonalban feküdtek. Kutatva ment tovább az ösvényen a kastély bejárójáig, de több véreseppet felfedezni nem bírt. Vagy eltaposták azokat, talán több nem is volt — gondolta magában az őrmester, azután visszatért a patak partjára. Derült arczzal mondta az örsvezetőnek:

— Készen vagyunk. Most már képes lesz befejezni a nyomozást. Haza megyek, felváltására küldök egy járort. Feladata meggátolni, hogy a német kisasszony, a bérlő gyermekeinek nevelőnője, hisz ismeri, az a esinos szőke lány, a kastélyt elhagyja, de azt bízem, az most ilyesmire legtávolabhról sem gondol. Addig a vérnyomokat biztosítsa. Igaz! ha a felváltó járör megérkezik, ki is kérdezheti a kisasszonyt; övé a gyerek. Azután siessen az örsre, elutazásom előtt látni szeretném! Ne feledje el a hünjeleket sem, ha szerencsése van, lefoglalhatja még a véres ágyneműt, talán a méhlepényt is előkerítheti.

Mészáros kissé értelmetlenül állott s bámult a már távozó őrmester után, de azután úgy gondolta, hogy nem lehetetlen, a mit mond.

Amidőn mintegy óra múlva az örsraktanyu felé sietett, a kis német kisasszony beismerése, szépen feljegyezve, már járortáskájában pihent. Nem is került nagy fáradságába. Amint meglátta a tollas kalapot, tudta már, hogy nincsen menekvés. Csak azzal védekezett, hogy a kicsiny lélek halva jött a világra.

Szegényke, gondolta magában, eltalálta az öreg — mert így nevezte magában az őrmestert — a frajlának tényleg nem lehet kedve a szőkésre, talán meg sem él.

Kovács őrmester már podgyászát rakatta a kocsira, amidőn Mészáros a laktanyához ért.

— Jöjjön, jöjjön — kiáltott eléje — már csak tíz percem van — és sietve vonta az irodába.

— Hogy van a kis lány? — kérdezte ott.

Mészáros jelentette a beismerő vallomást. Egyszerűen. Szerelem; házassági ígéret; elbukás; félelem a szegénytől. Fogcsikorgatva vajudik, hogy kinjainak jajkiáltásai el ne árulják. Sikerül is; éjjel van, senki sem sejtí. A gyerek úgy is halott; hogy bukásának egyetlen tanuját, ki ellene vallana, eltávolítsa, a legnagyobb erőfeszítéssel kel fel a gyermekágyból, kiviszi a patakhoz; az most árad, sebes, sok mindent eltüntet, elnyeli az

ő titkát is. Nem volt szerenéséje. Tegyenek vele, a mit akarnak, de a esábitó nevét nem árulja el.

Úgy látszik az őrmester semmi újat nem hallott, mert a jelentést egészen természetesnek találta, s midőn az örsvezető rövidesen végzett, bucsuképen kezét nyújtotta annak.

Ezt feltartotta:

— Őrmester ur, alázatosan kérem, sok mindent értek, de nem mindent . . .

— Igaz, — mondja az őrmester — mindjárt összegezem, de csak röviden, mert a vonat nem vár és magának is a bizottság elé kell sietni, ezzel a vonattal érkezik, ott a távirat — intett az íróasztal felé.

«Látja — kezdett azután a magyarázatba — a escesemőt nyomban a szülés után dobták a vízbe, ezt mutatták a sárgás-barna foltok. Élve vagy halva született-e? arra majd csak az orvosok a tudópróba után felelhetnek. Azt, hogy a hulla mikép jutott az alsó rétre, maga is helyesen eltalálta, — tényleg a víz sodorta a partra, a kutyák vonszolták a fővényre és közbe össze is marcangolták; az egyik kutya gödröt is kapart számára, talán elcségnék szánta — de innen azután téves irányba jutott, mert nem tudta elképzelni, hogy mért nincs a hullán nyoma annak, hogy a vízben volt. Én mindjárt arra gondoltam, hogy valami ellenálló horítóba volt csomagolva.

Az ám — szakítja meg magát — az íróasztalra tettem egy fontos bünjelet — maga nem látta meg, vagy figyelembe nem vette. A *Pester Lloyd* tegnapi számából való újságlap. Több ilyen lapha volt becsomagolva a hulla. A többit a víz elmalasztotta vagy magával sodorta. Ezen is meglátszik, hogy vízben volt. Bizonyíték az is, hogy ugyanolyan foltokat láthat rajta, mint a hullán.

Az örsvezető közbevágott: — Mik ezek a foltok? — de az őrmester sietve folytatta beszédét és hallgatást intett a kezével.

— Ez az újság csak a kastélyba jár. Nagysága — kétszer akkora, mint a többi újságé — feltűnhetett magának is. Mikor a nyomozással idáig értem, már tisztá volt az eset, s az éjjeli ör feesegeése csak határozottabb irányba terelte gyanumat. Már csak el kellett volna menni a kis lányért, de jobbnak láttam más bizonyítékot is keresni. Láthatta, megmértem a víz folyásának gyorsaságát.

— Ez volt az — találta ki most az örsvezető — amidőn papírszeleteket dobált a vízbe, s az óráját nézte?

Az őrmester igent bólintott, de a beszédben nem akadályoztatta magát.

— Megmértem a térképen a kastélytól való távolságot, s ezt a patak folyásának gyorsaságával összehasonlítva úgy találtam, hogy a frajla által jól elkészített csomag, azon időtől, amikor az éjjeli ör látta, a kutyák szereplésének idejéig, oda leuszatott. Ez is vágott. Most már csak arra voltam kíváncsi, hol dobtá be a putakba a csomagot? Ezt a helyet is, amint látja, megtaláltuk, valószínű volt, hogy azt vér fogja megjelölni. Maga fedezte fel a véreseppet, mindig is mondtam; jó szemee van; ha még egy kicsit következtetni megtanul, jó nyomozó lesz. Aztán egy kis képzelőtehetség sem árt. Isten megáldja! — Ezzel otthagytam az elgondolkozott örsvezetőt, de az utána futott s így kérdezte:

— És mik azok a sárgás-barna foltok a hullán és a papíroson?

— Magzatmáz — kiáltott vissza, bucsut intve az őrmester. Egy pillanatt alatt felpakolta a kocsira az

Merkur kerékpárok

legfinomabb gyárlmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó

árak teljes jóállás mellett. Csakély havi részletfizetésre.

— Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron.

Osendőrségi alkalmazot ak kerékpárakból 20 kor., alkatrészekből és gummikból 20% áronedm. részesülnék.

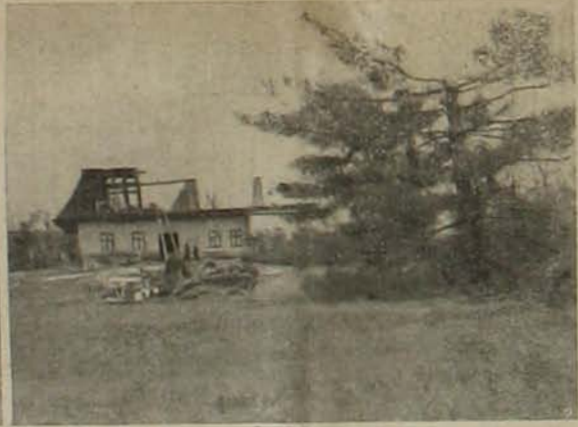
Arjegyüket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

kerékpár és varrógép

nagyraktár SZEGED.

A május 13-iki orkán pusztításai Erdélyben. — 1. A g. k. templom. 2. B. Bánffy kastélya. 3. A g. k. iskola. 4. Falrészlet. 5-6. Gazdasági épületek. 7. A ref. templom romja. 8. Csenedőrlaktany.

asszonyt s a gyerekeket és bizonyára nagy megkönnyebbülést érzett, hogy rendben hagyta az ügyet.

★

Midőn mindent elrendezve már nyugodtan ült a kupéban, átvillant eszén a kis német frajla: bár igaza volna, hogy a gyermek halva született, legalább börtönbe nem kerül; eléggé megszenvedett azért a pár boldvilágos sétáért, a miken a tanító kísérte; aztán egy kis mosoly surrant át az arcán — persze, nekem könnyebb volt a nyomozás, mert láttam őket egynebányosor, gondoltam is, hogy baj lesz belőle; de hát ezt már minék mondtam volna el Mészárosnak?

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A babona áldozatai.

A babonaság kórsága évezredek óta el van terjedve az emberi társadalomban, csak külső jelei változtak némileg, de áldozatainak roppant száma szomorú világosságot vet viszonyainkra. A babonaság mindaddig nagyon ártatlan dolog, míg biveit reményre és bizalomra ösztönzi s a már ellankadt akaratot újra fölleveníti. Ámde veszedelmessé válik és sok bűn kútforrásává lesz, mibelyt arra fordítjuk, hogy képzelt bűvös orójét másokra is kiterjesseze. Boszorkányok mai napság nem léteznek többé, de a nagy tömeg még mindig ördögökről, gonosz lelkekről és boszorkányokról álmodozik, melyek mindenütt útjában állnak.

De nemcsak a nagy tömeg, hanem miveltebb körök is különös állhatatossággal ragaszkodnak oly babonaságokhoz, melyek az ó-kor legrégibb bagyományaiából reájuk maradtak.

Vegyük csak a tizenbármas számot és ennek sokféleképen alkalmazott legendáit. Tizenbárman egy asztalnál! Nem ismerünk országot Európában, hol e balhít negy mértékben elterjedve ne lenne. Az előítélet nélküli ember mosolyog rajta, de azért tizenharmadiknak nem szívesen ül asztalhoz.

A kilenczvenes években az a bir járta végig valamennyi európai napi lapot, hogy Észak-Amerikában, a pennsylvaniai vasúttársulat hivatalnokai az 1313. számú mozdonyt a forgalomból kivették, mivel ennek száma ominóznak bizonyult.

Azonban mi tagadás benne, a mozdony sok bajt is okozott. Már az első próbamenetnél két gyermeket elgázolt. 1890. június elején a Latrobe bidjáról lefordulván, egy egész vonatot rántott maga után, amidőn a gépész, a fűtő és tíz utas életét vesztette, tizenketten megsebesültek és hat kocsi összezúzódott. Alig hogy kijavították, egy hónappal utóbb Maur közelében egy tebervonattal ütközött össze: ismét egy halott, három sebesült és néhány tönkre ment kocsi. Néhány hét múlva a mozdony gőzkazánja felrobbant, a mozdonyvezetőt a fűtővel együtt a levegőbe röpítvén. Kijavítás után ismét összeütközés történt nagy károkkal, erre következett három ember elgázolása. Végre a mozdonyon használatban levő petroleum kanna robbant szét és a mozdonyvezető a fűtővel együtt súlyosan megsebesült. Végre az annyi bajt és szerencsétlenséget okozott mozdonyra senki sem akart többé felülni, amikor aztán, mint hasznavehetetlen gép, a lomtárba került.

Amerikát új világnak nevezik, már pedig úgy látszik, mintba ott ép úgy, mint a régi világban, a babonaság javában diszlenék.

A rómaiak idejében nem voltak vasutak és mozdonyok, de az eleven lovak nem kevesebb bajt okoztak az embereknek, mint nekünk mai napság a mozdonyok. Ugyanis a római birodalomban volt egy ló, melyet mint haszontalan gebét, semmire sem lehetett használni, de aránylag több kárt tett, mint annak idején a bíres trójai faló. A ló valami Sejus nevű uri ember tulajdona volt, kit Marcus Antonius triumvir halálra íteltetett. Sejus után a ló Dolabella, Cicero veje kezébe került, ki magát, nehogy az ellenség kezébe kerüljön, Laodicea városa ostroma alatt egy katonával megölette. Cassius, ki mint győztes elfoglalta Laodiceát, Dolabella lovát anektálta, de vesztére, mert Philippinél szintűgy elpusztult, mint Dolabella. A véletlen úgy akarta, hogy a szerencsétlen ló Marcus Antonius fővezér kezébe jusson, kinek, kedvenc háta-paripája lett. De Antonius, Actiumnál csatát vesztvén, Cleopatra öngyilkosságának koholt hírére tulajdon kardjával vetett véget életének. Ezek után a vén gebe hire meg volt alapítva; senki sem akart többé az Equus Sejanusra felülni. Végre valami Publius Nigidius Figulus nevű tudós vette meg, ki rajta a Peloponnesust bejárta. Midőn az Eurotason átkelt, a megbokrosodott paripával együtt a vízbe esett, hol mindketten nyom nélkül eltűntek.

El van terjedve továbbá mai napig azon babonás hit, hogy némely egyén, állat vagy tárgy a szerencsétlenséget magában hordja és ezt mint a delejtűt a vasat, magához vonja.

Gondoljunk csak XII. Alfonz spanyol királyra, kinek egyik gyűrűjéhez egész mesekőr fűződik. Ugyanis lakodalma napján, 1878 január 23-án, Alfonz király nejeinek, Maria de las Mercedes-nek, Montpensier herczog harmadik leányának egy kis gyűrűt ajándékozott, melyet ez hat hónapig, egészen balála napjáig (1878 június 26.) folyton ujján viselt. A királyné balála után Alfonz király a gyűrűt nagyanyjának adta, ki szintén nemsokára megbalt. Ekkor a gyűrűt a király nővére, De Pilar infansnő kapta; néhány nap múlva ez is meghalt. Alfonz király most ismét a gyűrű birtokába jutván, azt Krisztina infansnőnek, Montpensier herczog második leányának ajándékozta. Három hónap alatt ez is meghalt. Ezek után a király a gyűrűt magához vette és baláláig (1885 november 25-én) viselte. Most már Spanyolországban kiszámították, hogy a gyűrű alig néhány év lefolyása alatt két királynő, két infansnő és egy király halálát okozta. A gyűrű senkinek sem kellett többé. Végre a drága kincset Madrid városa védszentjének, a boldogságos Szűz Máriának, illetőleg ennek a főtemplomban lévő özűst szobrának ajándékozták, a gyűrűt azonban nem a szent kép ujjára fűzték, hanem szalagra kötve nyakába helyezték.

Minden időben azt hitték és most is hiszik, hogy bizonyos emberek, sőt egész osztályok mindon körülmények közt szerencsétlenséget hoznak. E részben a bajt leginkább a szemre, a rossz nézésre tolják. A fél világ lakói, németek, oroszok, görögök, olaszok és zsidók e babonaságot mai napig is fentartják, sőt, amint tudjuk, az már a klasszikus ó-korban is mogvolt. Oroszországban — mint Turgenyev írja, — a rossz szem a pópák különlegessége. — „Ma egy pápa látogatott meg, mondja Fimuska, és lám, tejfömlő azonnal megsavanyodott.”

POLGÁR SÁNDOR
orvosi műszer- és kötszer gyárosnál
telep: Bpest, VII., Erzsébet-körút 150.

legutányosabban beszerezhető összes betegápolási tárgyak, kötszerek, fecskék, 6k. m. kir. szab. Polgár-féle sértykötők, gummiharonyák stb. atb. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld az üzletvezetőség, csak megadandó, mely tárgy szükségeltetik.

Ezen hirdetés
tekintése esetén
10% árkedves-
mény a Csendőrsé-
Lapok irásának.

A babonás hit továbbá azt tartja, hogy egyesek és népek életében tökéletesen szerencsétlen napok fordulnak elő, melyeken bármit is tegyünk, minden rosszul szokott kiütni. A rómaiaknál voltak úgynevezett «Dies atri» vagyis a fekete napok és «Dies Allienses» a veszély napjai, az alliai vereség emlékére, midőn a gallusok által Allia nevű folyónál csatát vesztek. A zsidóknál az Ab hónapot, a mi juliusunkat, tartják az egész esztendő legfeketébb hónapjának, mert a jeruzsálemi templom annak idején kétszer pusztítottatott el Ab hónapja 9-ikén.

Sokat beszéltek róla egy időben, hogy mily végzetes szerep jutott a belga királyi családban január havának Midőn 1890 január 1-én a laekeni palota lángba borult, a királyné elkiáltotta magát: «Én istenem, a januarius mindig szerencsétlenséget szokott számunkra hozni».

Valami csakugyan van a dologban. Ugyanis 1867 januárban tébolyodott meg Sarolta mexikói császárné, a belga király nővére, amaz izgalmas öröklődések után, melyeket férje, Miksa császár, érdekében Európa legtöbb udvarainál tett.

1869 január 23-án halt el a király egyetlen fia és trónörököse, a brabanti herceg. 1881 januárban pusztult el tűz által a királyi palota, melyben Sarolta császárné lakott. 1889 január 30-án vesztette életét Mayerlingben a király veje, Rudolf trónörökös. 1890 január 1-én égett le a laekeni palota. 1891 január 23-án — tehát ugyanaz napon, mint az előbbeni belga trónörökös — halt el az új trónörökös, Balduin herceg, a király unokaöccse.

Keleten azt tartják, hogy Isten a világ megteremtésekor a különféle országokat egy zsákba elrakta; midőn épen a hegyeket elvetette és Montenegro fölött elrepült, a zsák véletlenül kilyukadt. Ezért jutott ki ama szerencsétlen országnak oly bőven a sziklás kopár begyekből. Józan észszel bíró ember a különféle babonásokban csakis a véletlen játékát látja, de kétséget nem szenved, hogy az egyszer megrögzött balhit vagy babona az embereket annyira elfogultakká és tebetetlenekké teszi, hogy ez által a balesetek egész sora idéztetik elő.

Mibelyt elterjedt az a hit, hogy a pennsylvániai vasút egyik mozdonya meg van babonázva, a mozdonyvezető elvesztette fejét és egyik szerencsétlenség a másikat érte.

A babonáság áldozatainak számában nem látunk fogyatkozást, babár a tudományos haladások terén majdnem csodálatos dolgok történnek.

Mindezek daczára nem ismerünk országot, társadalmi osztályt, vagy magára hagyott, elvadult népfajt, mely a babonáság valamely betegségében többé-kevésbé ne szenvedne.

KÉPEINKHEZ.

A május 13-iki orkán pusztítása Erdélyben.

Még eddig csak Amerikából hallottunk abhoz hasonló erejű ciklonokról és orkánokról, mint a milyen a múlt hó 13-án száguldott keresztül Magyarországon. De ismeretlen is volt előttünk még eddig ez a kellemetlen idegen nemcsak szokásainál és pusztító, romboló működésénél fogva, de a nevével fogva is, lévén az ő tudományos neve «tornadó». S hogy még a babonáság is teljes legyen, Budapesten a napnak is éppen a 13-ik órájában — d. u. félegy órakor — kezdődött, jobban mondva akkor érkezett meg ez a félelmetes vihar s az országon

pár óra alatt keresztül száguldva, rettenetes erejével elpusztított mindent, a mi útjába esett.

Az ország keleti részén, Szatmár, Szolnok-Doboka, Kolozs, Maros-Torda és Udvarhely megyékben még fokozódott a vihar ereje s ezzel együtt a pusztítás mérve is, úgy hogy néhány községet majdnem teljesen rombdölvé, bagyott maga után a rettenetes orkán, kétségbe ejtve szegénységbe döntve a megrémített lakosságot.

A legnagyobb kárt azonban Szolnok-Doboka vármegye Bálványosváraja és Maros-Torda vármegye Beresztelke községei szenvedték. Ezek közül is Beresztelke község áll első helyen, mert itt a mellett, hogy néhányan életveszélyesen, vagy harminczan pedig többé-kevésbé sulyosan megsérültek, sok szarvasmarha és számtalan különféle háziállat elpusztult, a község majdnem teljesen lerombolódott: — még két emberélet is esett áldozatul a borzasztó viharnak.

Észrevétlenül jött, ugyszólván meglepte a lakosságot ez az itélet idő. Pillanat alatt elsötétült az ég, hirtelen irtózatoss vihar támadt s rettenetes mennydörgés és villámlás közben recsegés, ropogás, állatok bögése, ordítása, megrémült emberek és gyermekek segélykiáltása és jajveszékélése töltötte be a levegőt mindenfelé, de még ezeken is túltett a rémes fergeteg bődületes zugása, bömbölése.

A rettenetes erejű óriási légnyomás vad boszorkánytánczot lejtve játszi könnyűséggel csavarta ki tövestől az évszázados fákat s döntötte balomra az ép, erős, nagyobb szabásu házakat s köfalakat és az így összetört, zúzott tárgyakat, állatokat, embereket és gyerekeket a levegőbe emelve, emberi képzeleteket felülmuló játékot üzött velük, földhöz verte vagy szétszórta több kilométer hosszúságban. Cserépszindely- vagy zsuptető vagy köfal mindegy volt neki, egyforma könnyűséggel emelte és rombolta le mindegyiket. S ekként milliókra rugó károkot okozva, valósággal nyomorba döntötte a népek ezreit ez az itéletidő.

Mint minden nagyobb katasztrófánál, úgy ennél is a csendőrség jelent meg legelőször, hogy ők — akik, mint a képek egyike is mutatja, szintén hajlék nélkül maradtak — vigasztalják a kárvallottakat és megmentseék, a mi még megmenthető volt. Majd felsőbb intézkedésre katonaság is érkezett a pusztulás színhelyére s a polgári hatóságokkal karöltve megindították a mentési munkálatokat mindenfelé.

A képek, melyeket a jelen számunkban olvasóinknak bemutatunk, a Beresztelke községben történt pusztulásról való felvételek.

HIREK.

Csendőrségi Lapok zárszámadása az 1911. évről. Bevétel: Előfizetések az 1911. évben 21.524 korona 95 fillér, hirdetésekért befolyt 6.418 korona 14 fillér, a létesítendő csendőrségi internátus javára 1.536 korona 18 fillér, egyéb átmeneti bevételek 12 korona 20 fillér, be nem folyt hirdetési díjak 13.557 korona 32 fillér. Összesen a bevétel 43.048 korona 79 fillér. Kiadás: Havi fizetések 6.312 korona, írói tiszteletdíjak 2.340 korona 60 fillér, hirdetési jutalék az ügynököknek 1.700 korona 24 fillér, nyomdai költségek 13.213 korona 94 fillér, internátus javára bevételként szereplő összeg a III. csendőrkörületi parancsnokságnak 1.491 korona 28 fillér, sorsjegyekért a talányok megfajtdíjainak 83 korona 75 fillér, postai kiadások 73 korona, hirdetési díjak beszédése után százalék az ügynököknek 139 korona

05 fillér, egyéb kiadások 313 korona 70 fillér, az „Általános ismeretek tára” című könyvek után befolyt összeg a Panajott-féle alap javára 5.658 korona 50 fillér. Összesen a kiadás 31.326 korona 06 fillér.

Megtámadott járőr. Varga Pál őrsv. cz. őrmester és Varga N. csendőrből állott kapuvári őrsbeli járőrt május 21-én éjjel a sopronmegyei Vitnyéden egy 15—20 főből állott duhaj legénységopt megtámadta s úgy a járőrt mint a vele volt községi bírót, testi sértés okozása nélkül kövekkel megdobálta. Járőr a támadó tömeg ellen, eddig tsmereetlen eredménnyel, lőfegyvert használt, mire a iömeg a támadást felhagyva, szétrebbent.

Ellenzegülés. Szöcs Mihály csendőr május 11-én, a szilágymegyei Halmosdon Mojsze Gábor ottani lakos ellen-szegülő kezéből az illető által megragadott szuronyt kirántotta, miáltal kezén könnyen megsérült.

Gyászbir. Wild Róbert, Brassóban állomásozó törzs-örmestert megrendítő csapás érte. Ugyanis május 6-án egy leánygyermek, május 8-án pedig neje és két fiu-gyermek halt meg. A nagy csapással sujtott törzsör-mester iránt általános az őszinte részvét.

KÜLÖNFÉLÉK.

Női foglalkozások Németországban. A közvélemény fölfogása általában úgy alakult ki a német nőkről, hogy házasak és minden idejüket a háztartás, a család és a gyermekek gondozása köti le. Ez a vélemény most alkalmasint megváltozik, mivel a legutóbbi hivatalos adatok szerint a tizenhat és harmincz év közötti német nők közül csupán negyven százalék van férjnél. A többi hatvan százaléknak tudnyomó része szellemi vagy testi munkával keresi meg kenyerét. Ezeknek a helyzete legutóbb évről-évre mind súlyosabbá válik. A német birodalomban a tizenégy éven fölülű nők száma kerek számban huszonnégy millió; ezek közül kenyér-kereső foglalkozása tizenkét millióan van, de ide kell még számítani nagyon sok parasztasszonyt, a ki férjé-nek rendszeresen és állandóan segítségére van. Több mint tiz millió azoknak a német nőknek a száma, a kik fizetésért dolgoznak. Ezek közül négy millió férjnél van vagy özvegy s így a férjezetlen német nők közül hat millió van kenyérkereső pályán. A tiz millió kenyér-kereső asszony közül százhatvanezer kereskedelmi alkalmazott; 700,000-nek magának van saját műhelye vagy üzlete, 300,000 különféle foglalkozást üz. 1.300,000 háztartásbeli alkalmazott. A többi bét és fél millió általában testi munkát végez, a melyet igen rosszul fizetnek. A nő keresete batvan-nyoleczvan koronára tehető.

Sok-sok évi nehéz munka után is csak igen kevesen érik el közülök a százbusz korona jövedelmet. Ha valamelyik leány hetenként tizenöt koronát keres, ez az összeg számot tesz a család költségvetésében, de semmi esetre sem lenne elegendő ahhoz, hogy az illető nő egyedül is föntarthassa magát belőle. Ha pedig bozo-mánya nincs, igen kevés reménysége lehet arra, hogy férjhez melessen. A mióta mind több és több nő választ kenyérkereső pályát, erős versenytársává lett a férfinak. Az egyetemeken rohamosan nagyobbodik a női hallga-tók száma. A porosz egyetemeken máris gondolkoznak azon, hogy valamiképen korlátozthassák a női hallgatók számát.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél-fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küld-nek.

181 M. B. Nagyon fontolja meg, hogy mit tesz, mert biztos kenyeret bizonytal nért ká felcserélni.

T. altiszt. 1. Azon kereskedelemügyi miniszteri rendelet, mely az útmesteri tanfolyamok t beszüntette, még hatályban van. — 2. Olvassa el az 1908. évi 23., 29. és 52. számú lapjaink hasontárgyu üzeneteit. — 3. Mint minden más hivataloszolganak. Hivasi gyopár. Az, a ki előbb kapta a jelvényt.

153. 1. Ugyanígy vcendő fel, mint minden más jelentkező. A tiszti vizsgát a legjobb esetben három év után teheti le. Had-nagyi kineveztetése a fogyatéktól függ, jelenleg 3—5 év között váltakozik. 2. G ill-féle könyvkereskedés. Bpest, Dorottya-utca.

14. M. 1886. A f. évi 21. számban „B. M. 1886.” jelige alatti válaszuk Önnek szól. Czikke elég gördülékenyen van megírva, tárgya azonban száraz és mindennapi; nem közölhetjük.

004. 1. és 2. Még nincs eldöntve.

1884. Ha sérclem történt, forduljon panaszszal előljárójához. Nézetünk szerint közös szerzeményről van szó s annak fele a távozott megilleti.

K. J. I. sz. Igen.

Gy. csendőr. 1. Nézetünk szerint bűnhalmazat forog fenn, melyben a btk. 332. §-a is szerepel. 2. A községi faiskola sem „kozút”, sem „körtér”, az eljárás tehát hivatalból nem indítható meg. 3. Nincs megengedve. 4. Nézetünk szerint nem. (Lásd 1894. évi XII. t.-cz. 31. §-át.)

1886. 1. Ha igényjogosult, kérheti. 2. Igen.

Gyuszi. A nyitott lovassági kardbojt az 1907. évi 12. számú Rendeleti Közönyben (szab. rend.) közzétett 3480. eln. számú rendelettel kiadott „Változások stb.” ezüni fizetben foglaltakkal lett rendszerezítve. A szabályszerű kardbojton nincs kötféjű sas, sem pedig monogramm.

1880. 1. Ha az illető egyébként megfelel, lehet végkielgített vagy nyugdíjazott csendőr is. 2. Alig fogják átvenni.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyar részv.-társ.

M. klr. csendőrség, bosznial csendőrség, cs. és klr. közöshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz. Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban, részlet-fizetési kedvezmény mellett szállítását. " " "

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

HIVATALOS RÉSZ.

Büntetőjogi döntvénytir.

Családi sirbolt kerítése vasajtának ellopása a Btk. 336. §-ának 2. pontja szerint minősül.

(Curia, 1911 jun. 20. 4931/1911. sz. a.)

Felmentés a kir. Curia által jogos védelem menthető tulhágása czimén. — Egymagából abból a körülményből, hogy sértett vádlott megütése után visszalépett, vádlott nem következethette, hogy sértett bantalmazási szándékával felhagyott. — Jogos védelemben jár el az is, a ki az előre látott támadás elhárítása czéljából előzetesen felfegyverkezik.

(Curia, 1911 nov. 2. 7220/1911. sz. a. II. Bt.)

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértett:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Vlád Szilárd V. számú csendőrkerületbeli járásörmester, kimagasló szolgálati ténykedésejért, különösen pedig egy rablógyilkossági esetnek 330 órán át tartott észszerű, leleményes és nagy kitartással párosult nyomozása, valamint a tettes üldözése és elfogása körül kifejtett eredményes tevékenységeért.

Pekala Mihály, Kovács Sándor járásörmesterek, Kázmér Ferencz őrmester és Karkesz Nándor őrsvezető cz. őrmester, valamennyien a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában, hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységükért, alárendeltjeiknek helyes nevelése és fegyelmezéséért.

Molnár János V. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester, több rendbeli büncselekmény eredményes nyomozása, de különösen egy urilakásban a tulajdonos cselédje által elkövetett betöréses lopásnak kiderítése alkalmával tanusított körültekintése és leleményességeért.

A m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kornea Zachariás csendőr cz. őrsvezető és Vitos Béla csendőr, a kaczkói őrskörletben az 1909., 1911. évek folyamán báró Inczedy Sámuel jubnyájából 28 darab juh elidegenítésével elkövetett büncselekmény felderítése s a tettesek és orguzdák kézrekerítése érdekében kilencz napi fáradságos nyomozás során tanusított kiváló működéséért.

Sánta József csendőr cz. őrmester, az 1911 november hó 13-án Lajosfalva községben kiütött tűz alkalmával a személy- és vagyonmentés körül tanusított kiváló működéséért.

Józsa Kálmán, Csizsér Menyhért, Hegedüs István, Szarvas József, Biró György, Szóó István őrsvezető cz.

őrmester, Varga Kálmán, Uri Károly és Hegyesi András csendőr cz. őrmester, az 1910. év végén egy bünszövetkezet részéről Szilágyssomlyón tervszerűleg elkövetett gyujtogatások meggátlása és felderítése érdekében a tettesek elfogásáig heteken át tartott igen buzgó és megerőltető szolgálat teljesítéseért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. II. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Lukács Dénes, Varga György csendőr cz. őrmester, Bacsa Imre, Kákován Adorján, Petrisor György, Pataki Gergely, Sóra Illés, Hanis Ilyés, Koszta György, Lengyel András, Keskés János, Lengyel Sándor, Katona Dénes, Szász Károly, Kiss József, Bujdosó Ferencz, Németh Ferencz, Barta Miklós, Ráduly József, Gábor Zsigmond, Triff Parténie, Éder Antal, Nagy János II., Pap József, Gergely György, Becze Ilyés, Darabán Tivadar, Székely János, Földvári Aurél, Turkás Gergely és Fazakas István csendőrök, az 1910. év végén egy bünszövetkezet részéről Szilágyssomlyón tervszerűleg elkövetett gyujtogatások meggátlása és felderítése érdekében a tettesek elfogásáig heteken át tartó igen buzgó szolgálat teljesítéseért.

Előléptettek:

1912 május 1-ével:

- a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Zejk János, Halasi Salamon, Laczkovics István, Sáf-rán Péter, Kleisch Gottfried, Kilyén Ferencz és Kulló Péter őrsvezető cz. őrmesterek; továbbá
- a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Incze Imre őrsvezető cz. őrmesterek, *őrmesterekké*;
- a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Bognár János, Gärtner Mihály, Kern Vilmos, Portik Péter, Papp József, Kurucz Sándor, Németh Károly, Zolnai Antal, Rácz Lajos, Szabó Márton II., Kozsokár Haralompius és Demeter Ferencz csendőr cz. őrmesterek; továbbá
- a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Donkó Ignác és Ács Lukács csendőr cz. őrmesterek; végül
- a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Simó János, Kovács János és Kató Balint csendőr cz. őrmesterek, *őrsvezető cz. őrmesterekké*.

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. belügyminiszter nr az 1912. évi 60161/V—b. szám alatt kelt rendeletével a Budák André fegyveres rabló agyonlövésénél tanusított bátor és elszánt magatartásáért, a VII. számú csendőrkerületbeli Bőjtke László és Olajos József csendőröknek 200—200 korona pénzzutalmat adományozott.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Cséplő László, Sente Pál, Moczek Mibály és Ágoston János csendőrök.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Silló Lőrincz, Toró Lajos, Dáner Pál, Ivácson Áron, Albert Sámuel, Miklós János II., Varga Dávid, Opra András, Sztojka Ferencz, Olajos József, Bögözi Mibály, Curé Péter, Bálint István, Beke István és Gergely József csendőrök.

Katonai szolgálati jel:

Az I. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Csomafai László őrmester, 1912 január 16-án;
a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Goldner Jakab őrsvezető cz. őrmester, 1912 május 9-én;

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Kis Pál csendőr, 1912 április 26-án és Szláni Domokos őrsvezető cz. őrmester, 1912 április 29-én, Faragó András csendőr cz. őrmester, 1912 május 11-én és Vigh Lajos csendőr, 1912 május 12-én;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Sebestyén Gábor őrsvezető cz. őrmester, 1912 április 24-én;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Janka Gyula csendőr, 1912 május 13-án.

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Erdős András őrsvezető cz. őrmester, 1912 április 16-án.

Névváltoztatások:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Staub Ferencz csendőr cz. őrmester, a m. kir. belügyminiszter urnak 1912. évi 57,702/VI—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknévét „Kovács»-ra változtatta.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Kozmán György csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1912. évi 54,698/VI—a. sz. alatt kelt engedélye alapján, vezetéknévét „Kovács»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Sütő Mihály őrsvezető cz. őrmester, Hejja Etelkával, 1912 május 14-én, Kolozsvárott.

Szendrei Antal csendőr cz. őrmester, Neverkla Marietával, 1912 április 6-án, Szarvasházán.

Venczel István csendőr cz. őrmester, Takács Máriaival, 1912 május 7-én, Felvinczen.

Jakab Lajos csendőr cz. őrmester, Karikás Irmával, 1912 május 4-én, Csengersimán.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Tamás Károly csendőr cz. őrmester, Vachter Franziska Rozáliával, 1912 április 30-án, Boksánbányán.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Zatykó József őrsvezető cz. őrmester, Hoffmann Annával, 1912 április 16-án, Mágocsán.

Takács István I. őrsvezető cz. őrmester, Turi Máriaival, 1912 május 7-én, Jászdózsán.

Buka Imre csendőr cz. őrmester, Takos Erzsébettel, 1912 május 2-án, Törökszentmiklóson.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Kempf Lajos csendőr, Erdő Erzsébettel, 1910 december 15-én, Técsőn.

Nobik József csendőr cz. őrmester, Gerba Ilonával, 1912 május 12-én, Bánóczon.

Pap János csendőr, Tasnádi Erzsébettel, 1912 április 14-én, Nagytárnán.

Kertész Márton csendőr, Szőke Anna Máriaival, 1907 február 5-én, Gelenczén.

Kiss István csendőr cz. őrmester, Csörghe Juliannával, 1912 április 20-án, Gesztelyben.

Máté György csendőr cz. őrmester, Kovács Ilonával, 1911 december 23-án, Gócsán.

Tálos Antal csendőr, Kifut Máriaival, 1908 december 12-én, Tiszaföldváron.

Barna András csendőr cz. őrmester, Kocsán Rozáliával, 1912 április 23-án, Homonnán.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

**Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir.
csendőrségi hiva-
talos nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.**

Figyelem! Őrjáratilapok beszerzése 1912 június hó 10-ig.

Honvédelmi miniszter ur önnagyméltósága által 5242/1912. sz. a. rendszeresített újfajta sapkák, nemkülönben az összes felszerelési cikkek, nyári szürke és fehér czermakeztylek raktárunkon a legjutányosabb árban kaphatók.